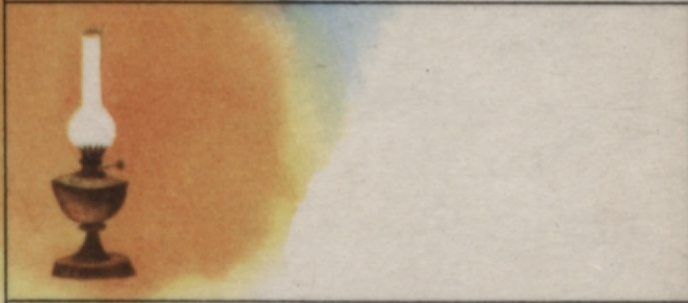

ĀRIJA ELKSNE, JĀNIS GROTS. VĒSTULES TĀLAJAI ZVAIGZNEI

*J. Elksne,
J. Grotis*

78-1
L 5

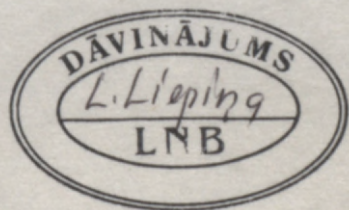
*Vēstules
tāļajai
Zvaigznei*

A. Elksne, F. Grotz

Vestules
tälajai
zvaigznei

ĀRIJA ELKSNE. JĀNIS GROTS

VĒSTULES TĀLAJAI ZVAIGZNEI

310925

78-1

L 5

L
821

A. Elkne, F. Grotis

Vēstules
tālajai
zvaigznei

U

Izdevniecība
"Liesma"
Rīga
1978

Latvijas Nacionālā
BIBLIOTĒKA

L2
EI 426

0306067695

MĀKSLINIEKS G. KĻAVA

© «LIESMA», 1978

70403—105

E   321—78

M801(11)—78

SOLVEIGA UN PĒRS

Par Solveigu un Pēru Gintu sāku domāt jau no desmit vienpadsmit gadu vecuma, kad pirmo reizi izlasīju Ibsena drāmu. Uztvēru to kā pasaku, kam trūkst parasto — laimīgo beigu. Bija žēl skaistās, jaukās Solveigas, kurai viss mūžs paiet vientulībā kalnu būdā. Tikai veca un akla viņa sagaida savu Pēru, kurš viņai pat tad neatnes karalienes kroni. Manā bērnišķīgajā uztverē tas nebija nekāds atrisinājums, jutos pievilta un piemānīta.

Dažus gadus vēlāk manās rokās nāca Jāņa Grota «Vēstules Solveigai», ko toreiz publicēja žurnāls «Atpūta». Atkal bija jādomā par Pēru un Solveigu: kāpēc gan Solveiga, kuras mīlestība tik liela un stipra, nesteidzas pie Pēra, kāpēc neseko viņa aicinājumam? Kas īsti Solveigu aiztur? Uz šo jautājumu atbildi nedeva arī Elzas Ņezberes «Vēstules Pēram Gintam». Liela mīlestība taču nebaidās ne grūtību, ne briesmu, pat ne nāves.

Pamazām aizdzīvoju līdz atziņai, ka Ibsena drāma rakstīta ne tikai par mīlestību un uzticību, bet arī par atbildību un bezatbildību. Manuprāt, Pērs Gints Ibsena drāmā simbolizē bezatbildības un egocen-

trisma principu. Pērs dara tikai to, kas viņam pa prātam, nerēķinādamies ar citiem cilvēkiem. Galu galā šī bezatbildība viņu pavisam iztukšo, un Pērs atskārst savu nevērtību, viņš ir sīpols bez kodola, cilvēks bez ētiska pamata. Dzīvi viņš izniekojis, cenzdamies apmierināt savas egocentriskās vēlmes.

Turpretim Solveiga vienmēr un visur ir atbildības un pienākuma nesēja. Solveiga gan aiziet no saviem vecākiem, bet aiziet, ticēdama, ka mīļotajam viņa vairāk vajadzīga, ka vecāki iztiks bez viņas. Un visu mūžu Solveiga nodzīvo vientulībā mazā kalnu būdā ne tikai aiz mīlestības, bet arī aiz pienākuma apziņas — viņa taču apsolījusi Pēram tur palikt un viņu sagaidīt. «Vai ilgi, vai ātri, tev vajag gaidīt,» saka Pērs, un Solveiga gaida.

Jāņa Grota Pērs ir tiešs Ibsena Pēra turpinājums — tikpat bezatbildīgs un egocentrisks, bet tajā pašā laikā apveltīts ar atraisītu fantāziju, emocionalitāti, neizmējamu vitalitāti, vīrišķīgu pievilcību — trakulis un sapņotājs. Tieši tādas pašas vēstules savai Solveigai būtu varējis rakstīt arī Ibsena Pērs.

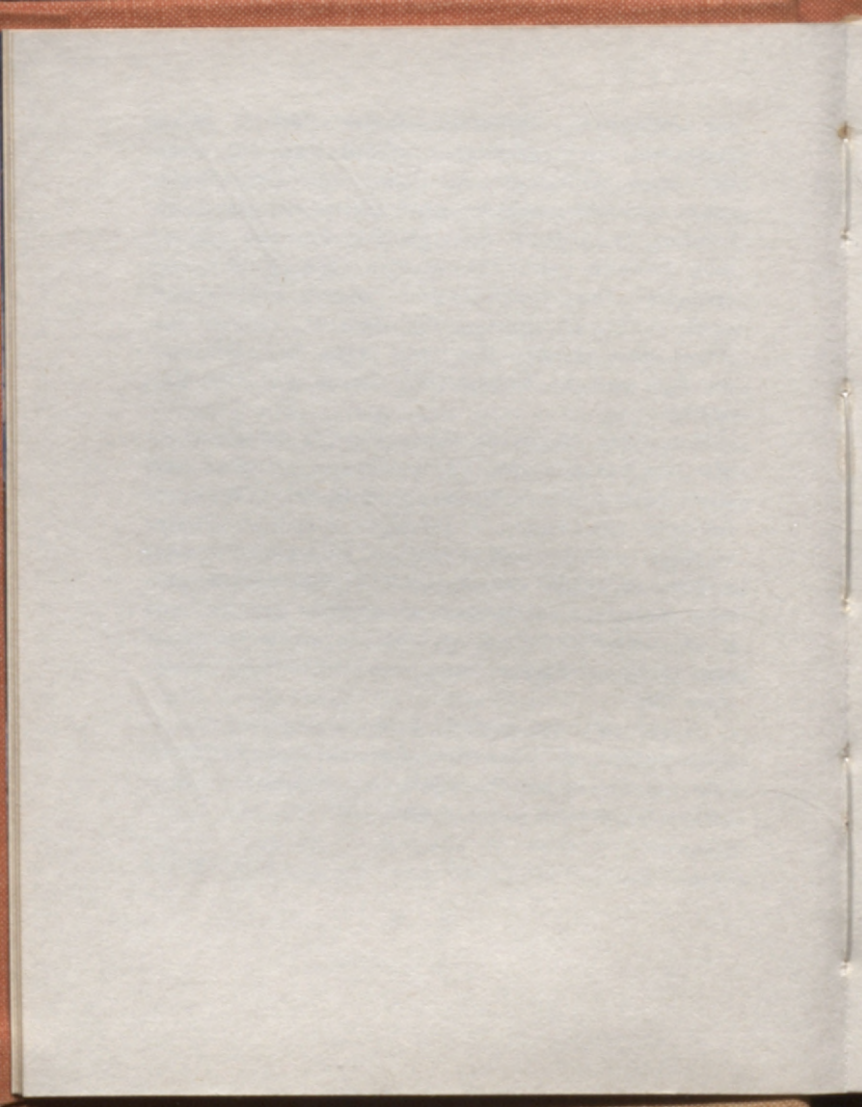
Nu bet Solveiga? Ibsena Solveiga, tādu vēstuli saņēmusi, noteikti dotos pie Pēra, nekādus šķēršļus, nekādas grūtības nevērodama, un drīzāk ceļā ietu bojā nekā vilcinātos un atrunātos skaistiem vārdiem. Bet kāpēc Jāņa Grota Solveiga to nedara? Acīmredzot saista citi pienākumi, kurus viņas ētika liek turēt augstāk

par mīlestības aicinājumu. Savās «Vēstulēs tālajai zvaigznei» esmu mēģinājusi atšifrēt, kādi tie varētu būt. Esmu pārlicināta, ka tādu sievieti kā Solveigu varētu aizkavēt pienākumi pret slimiem vecākiem, pret bērniem, kas uzticēti viņas gādībai. Bez tam, gadiem ritot, Solveiga saprot, ka, ar Pēru kopā būdama, viņa savu mīlestību zaudētu — pārāk dažādi viņu raksturi, pārāk dažāda attieksme pret pasauli. Šo atskārsmi Solveigai atnes skaistās, bet tukšu sapņu un lielības pilnās Pēra vēstules. Solveigai Pēru iespējams mīlēt tikai iztālēm.

Jāņa Grota Pērs Gints neatgriežas pie Solveigas, tomēr jaunības mīlestību viņi abi kā gaismu iznes cauri visam mūžam. Egocentrisma iztukšotā Pēra eksistences vienīgais attaisnojums ir Solveigas mīlestība, tā viņa vējzieda mūžam tomēr dod jēgu. Turpretim Solveigas mūžam mīlestība liek iemirdzēties kā dārgakmenim starp parastiem nespodriem oļiem. Galu galā Solveiga ir pat pateicīga Pēram, ka viņš nav atgriezies, lai ar savu reālo smagumu nesagrautu mīlestības uzcelto staru tiltu.

Tikai domās viņš noglāsta Solveigu ar ziedu zilu, ar zeltītu vārpu, bet Solveiga, savu mūžu pārskatīdama, saka: «Labi, ka dzīvē paliek kas nepiepildīts. Tā ir mūžīgā uguns, pie kuras dvēseli sildīt.»

Ārija Elksne

PIRMĀ VĒSTULE

Pēr,
Netici tiem, kas saka,
Ka mūsu dienās vairs Solveigu nav, —
No viņu vārdiem
Nāk dvēseles puvuma dvaka.

Tava Solveiga stāv
Vakara blāzmas vērtos,
Gaidot, kad aicināsi,
Kad viņai ar krītošu zvaigzni māsi...
Bet, kad tumsa sarec tik ļoti,
Ka acis vairs lielceļu nevar uziet,
Viņa ietinas ēnu lakatā
Un tev vēstuli raksta:

Pēr,
Kur tu mīti?
Kālab pretim man neuzspīdi?
Ja tu kaut vārdu teiktu,
Aī, kā pie tevis es steigtu!
Garām mūžīgai svelmei,
Garām mūžīgam salam

Tālāk un tālāk —
Līdz pat pasaules galam.

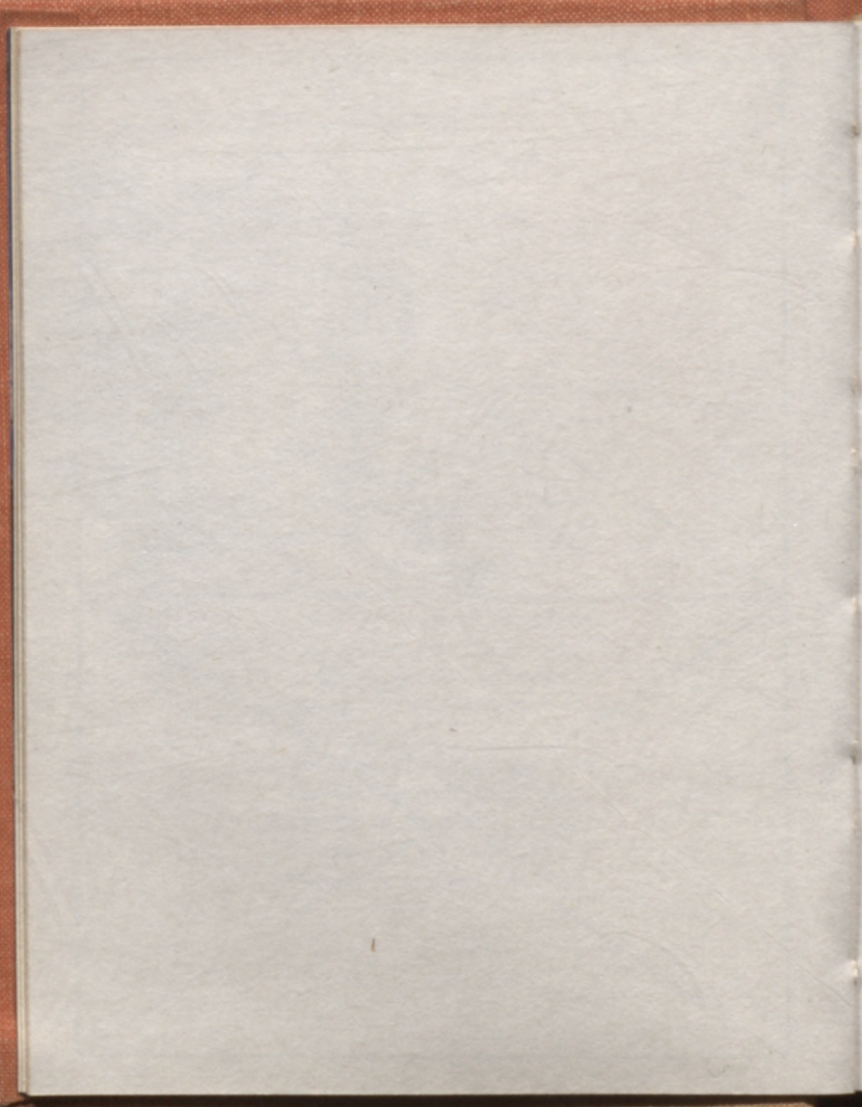
Kādreiz tu stāstīji man
Par baltu marmora pili
Pie dienvidu jūras zilās —
Vai to tu ieguvīsi?

Pēr,
Vai drīz pie tevis varēšu braukt,
Tavus spītīgos matas atkal
Ar priecīgām rokām jaukt?

Mana māte gan tevi
Par mākoņu stūmēju dēvē,
Bet es viņai saku:
Pasaulē viss, mīļo māt,
Sākas no mākoņu stūmējiem,
Kam neietī ceļi kņud kājās,
Kurus ne ar kādām ķēdēm
Nevar piesiet pie mājām...

Arī man gribas pasaulē tikt,
Redzēt, kā pilsētas svešas
Garām kā dzirksteles dzirkst,
Dzirdēt, kā cikādes
Sagrautos tempļos čirkst...

Garas un tumšas ir ziemeļu naktis;
Palīdzi man tajās neiesnigt!
Jo, kamēr nav tavas vēsts,
Kurp lai es eju?
Noskūpstī kaut vai sapnī
Manu degošo seju!

PIRMĀ VĒSTULE

«Pēr, tu melo!»
Ibsens

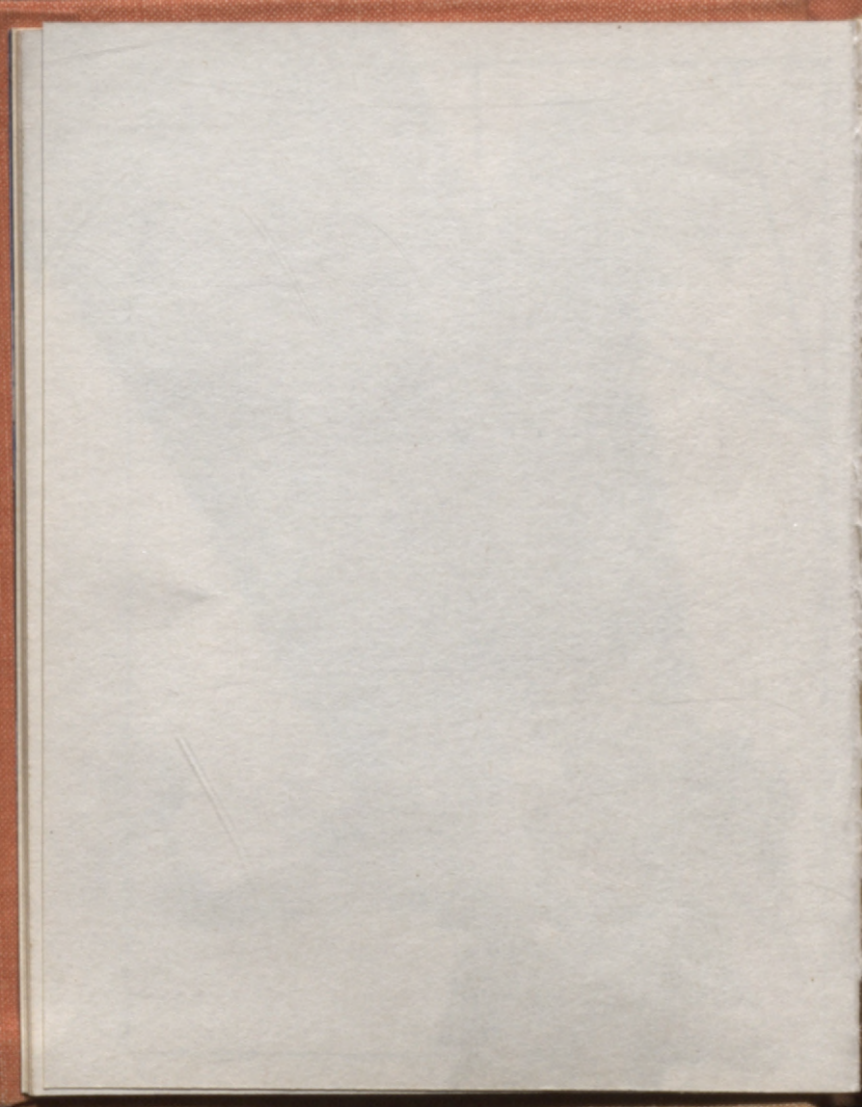
Gadiem ilgi jau dzeguze zvāna,
Gadiem ilgi jau gaidi Tu mani,
Solveiga mana!

Un nu es Tev rakstu
Aizlauztiem spārniem
Kā ērglis, kas kritis no klints,
Es —
Tavs slinkais Pērs Gints.

Bet nu esmu bagāts es kļuvis,
Slavu un mantu Tev guvis,
Un nu Tu simt kamanās vari
Pie manis braukt —
Uz visu mūžu.

Un, lūk, kā Tu dari —
Aizej manos mežos un kalnos,
Paņem tur ziemeļbriežus,
Vislabāk tos baltos un salnos,
Tā — ap tūkstoti,
Un simtu katrām kamanām priekšā,

Sēdies tad iekšā —
Un brauc!

Brauc tā pret vakaru,
Saule kad stariem aizvijas spožiem,
Ēnas tad garas —
Tās paņem par grožiem.

Manu pili Tu zini? —
Māja lieliem logiem
Un vēl lielākiem žogiem.
To otru pili,
Ko Tu man savā vēstulē mini,
Ar vai visas puspasaules grunti —
To es pārdevu
Kādam dakterim, zviedram,
Sauc to laikam par
Akseli Munti.
Viņš, lūk, bija
Uz acīm mazliet dragāts,
Nopirka,
Un tā es paliku bagāts.

Līdz pavasara plaukumam
Ienesīgs bij arī putnu tirgus —
Venēcijas Svētā Marka laukumam
Un tepat mūsu Vērmaņa dārzam

Es apgādāju baložus
Un debesu zilgmei
Miljons cīruļus.
Bet kopš tās dienas,
Kad visas birzes, upes un ezerus
Ar visām salām un pussalām
Nobārstīju ar lakstīgalām,
Nav vairs man miera ne mirkli
No mīlētāju pateicības vēstulēm.

Skaugi gan saka —
Tas neesot glīti,
Pats es staigājot noplucis,
Bārdains,
Ar pamelnu apkaklīti.
Bet Tu netici viņiem —
Es tik pa sapņiem iekritu purvā — — —
Netici viņiem! Klau, dzeguze zvana,
Laiks ir klāt — brauc, Solveiga man!

Gadiem ilgī jau dzeguze zvana,
Gadiem ilgi jau gaidi Tu mani,
Solveiga manā
Un nu es Tev rakstu
Aizlauztiem spārniem
Kā ērglis, kas kritis no klints,
Es —
Tavs slinkais Pērs Gints.

OTRĀ VĒSTULE

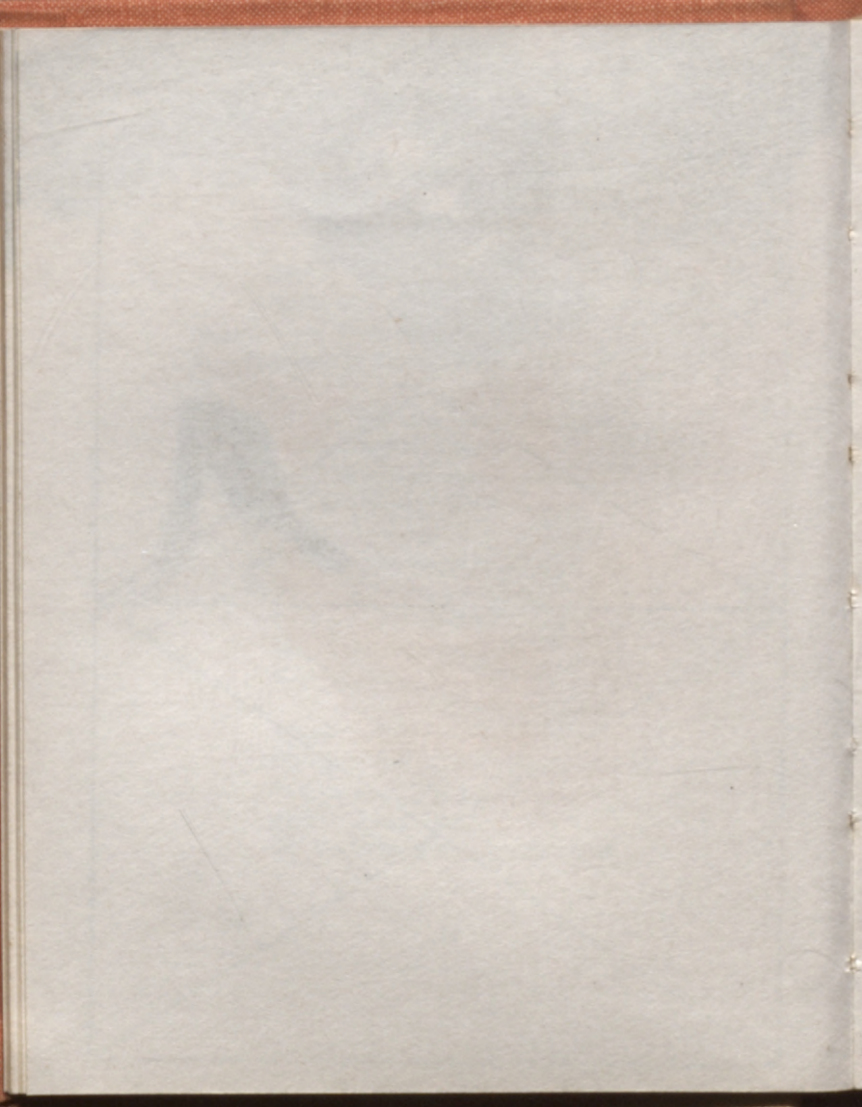
Pēr,
Kurā aizā tu iekritis bijī,
Kurā biežoknī aizmaldījies,
Kālab ātrāk man nerakstīji?

Dienas kā skudriņas aiztecēja,
Nu jau septītais gads
Kopš tevi vien sapnī redzu ...
Vai tu vēl tāds pats?

Simtiem vēstuļu esmu tev sūtījusi
Uz visām pasaules malām.
Veltī ... Tikai reiz kāds klaidonis sirms
Teicās redzējis tevi
Kapri salā ...

Visādi izdomājos:
Kas ieslēdzis tevi aiz apvāršņa zilā?
Varbūt esi gūstā kritis?
Pasauli plosa kari,
Un vīriešiem patīk ieročus cilāt.

Varbūt esi saticis citu?
Kļuvis prātīgs, gādīgs un strādīgs,
Vakaros sēdi pie kamīna,
Pīpē pīpi un avīzi lasi,
Un ucini savus mazos...
Dzīvē taču tā gadās,
Un sieviešu acis
Uz faviem platajiem pleciem
Pārāk vēlīgi skatās.
Vai varbūt esi miris,
Apglabāts svešā zemē,
Kur neviens tevi nemīt?
Tikai lietus reizēm paraud pie kapa,
Tikai vēji atnes vītušu lapu...

Bet tagad es zinu —
Tu esi dzīvs!
Tu domā par manī
Sirdī man gavilē cīruļu zvani,
Tikai acis grauž atmiņu sīvums...

Pēr, kurā aizā tu iekritis bijī?
Kurā biežoknī aizmaldījies?
Kālab ātrāk man nerakstīji?
Kādreiz tu gribēji
Uzcelt stikla pilsētu jūras vidū
Un stāstīji man,

Ka ap torņiem tur baložu vietā
Spārnotas zivis lidos,
Kā stikla ielās
Zem gājēju kājām
Kustēsies ūdens augi
Un rāpos milzīgi astoņkāji,
Kā mēs tur sēdēsim
Zem ūdens dārzā
Un no rožainām gliemežnīcām
Dzēsim mēnesnīcu . . .
Pēr, vai tu pilsētu uzcēlis esi?
Ko lai tev stāstu
Par savām pieticīgajām dienām?
Tēva man nav vairs,
Māte ir slima ļoti,
Nevaru viņu kā akmeni pamest
Un projām pie tevis doties.

Un vai tev pašam nav grūti
Bez mūsu pļavām un mežiem?
Vai tev nebūtu vieglāk elpot
Zem ziemeļu padebežiem?
Arī te var pilis un pilsētas celt,
Arī te nav dzīvei
Tukšumā jāaizpeld.

Man nevajag, Pēr,
Ne mantu, ne slavu,
Vienīgi sirdi tavu.
Mans trakais sapņotāj,
Atpakaļ nāc,
Kamēr mūžs vēl nav sadrupināts,
Kamēr rokas man stipras un maigas,
Kamēr lūpās man meža zemeņu svaigums!
Par visiem miljonu mantiniekiem
Būsim mēs laimīgāki.
Dienas mums ziedēs un skanēs
Tāpat kā tiem mīlētājiem,
Kuri tev pateicības vēstules sūta.
Tagad man vakaros delnas grūtas
No neizglāstītiem glāstiem,
Un jaunību savu
Es nesu kā lāstu —
It īpaši pavasarī,
Kad atsilušajā tīrelī
Atgriežas gājputnu bari...
Bet rudens naktīs,
Kad kailie koki
Drebinās ledainā lietū
Un gultā vaid slimā māte,
Man reizēm liekas —
Es sajukšu prātā...

Vieglāk ir dienā,
Tad es krāsoju dzijas
Un gobelēnus sienu
(Tos es iemācījos,
Kad paliku viena . . .).
Tajos es iesienu
Savu vientuļo dzīvi,
Atmiņu prieku, sudrabainās ilgas
Un rūsganās šaubas.
Pēr, neliec man gaidīt vairs ilgāk,
Atpakaļ, atpakaļ nāc,
Kamēr mūžs vēl nav sadrupināts!

OTRĀ VĒSTULE

Maigā un gaišā!
Kā rāsas piliens tik tīra,
Kā liefus lāse tik dzidra,
Tālu kas dzīvo aiz mežiem,
Aiz kalniem un lejām,
Zem ziemeļu padebešiem,
Solveiga mana,
Kas sēro un skumsti, —
Nesatumstil

Vēl mana dzīve nav galā,
Kaut arī es esmu
No sapņotāju ģints,
Es —
Tavs slinkais Pērs Gints.

Bet nu es Tev rakstu,
Pievēris acīm augšējo plakstu,
Un nezinu, kāpēc
Mitrums tur zogas,
Kaut manos dārzos jau kvēlo

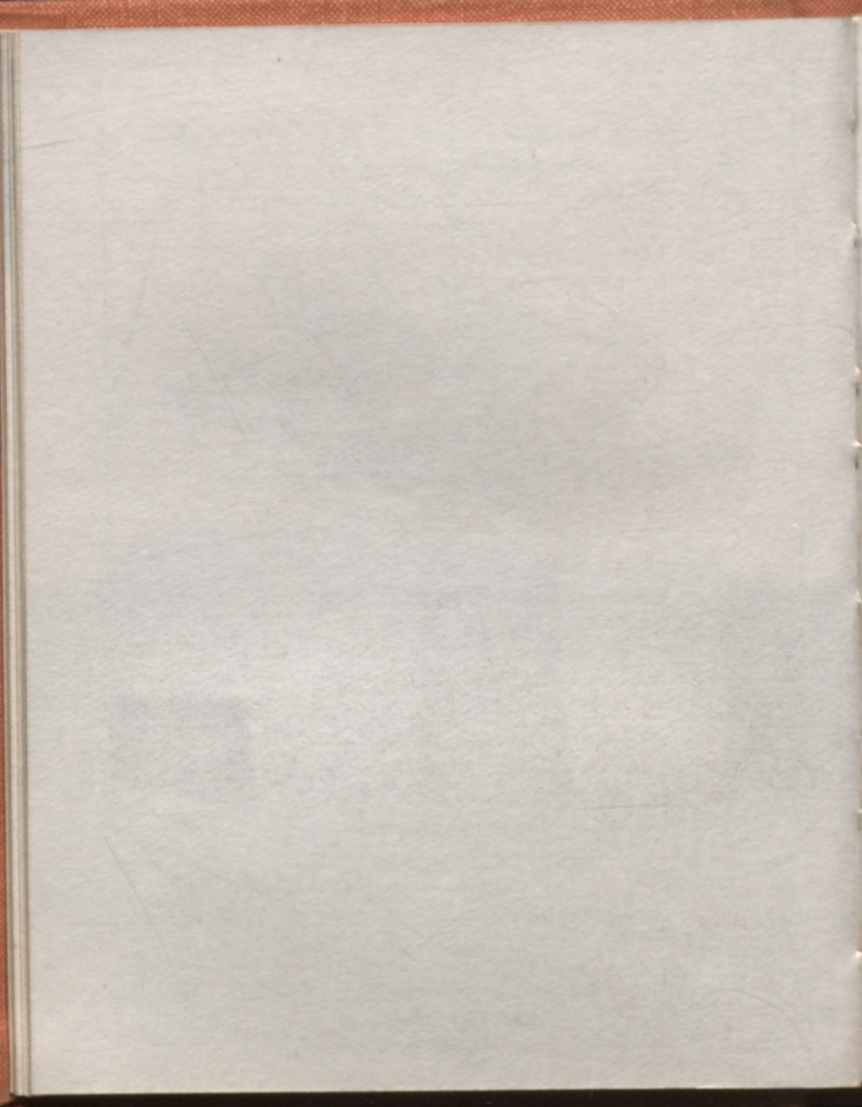
Brūnas un iesārtas ogas
Un no sudraba ābelēm krīt
Āboli zelta.
Solveiga, tici —
Dzīve nav velta,
Kaut arī es esmu
No sapņotāju cilts,
Taču zem kājām man
Mūžam auglīga smilts.

Zini, nupat es ieguvu
Visas piejūras kāpas,
Pārvērtu viņas dārzos un druvās,
Vārpās un zaros iededzu lāpas;
Un nu Tu vari braukt
Pie manis kaut naktī

Tomēr brauc labāk no rīta,
Lēkta staros,
Manā zeltā kad tīta
Jūra un zeme,
Zālē, lapās un zaros
Kad turas vēl rasa.

Un tad Tu apbirsi
Pērlēm, dimantiem maniem
Un cīruļu zvaniem.

Pretī Tev izies
Mani milzīgie ganāmpulki
Ar tūkstoš ganiem.
Neapjūc tikai pārlieku,
Kad sāks skanēt stabules rāmas
Un kad starp ganiem
Būs arī dāmas —
Arī gani mīl
Un skaisti pie tam,
Viņu sasietam sieram,
Lai turas tas kopā,
Vajadzīgs skūpstis.
Arī mūsu dvēseles mieram
Vajadzīgs skūpstis.

Un nu brauc!
Bet, ja Tavs kuģis
Gājis jau bojā,
Kājām tad nāc!
Staru tiltu pār jūru Tev celšu,
Zvaigzni pie zvaigznēm kā akmeņus velšu.
Un tad Tu pār dziļumiem nāksi
Pati kā zvaigzne tik tīra,
Kā lietus lāse tik dzidra,
Tu, kas dzīvo tālu aiz mežiem,
Aiz kalniem un lejām,
Zem ziemeļu padebešiem, — Solveiga manai!

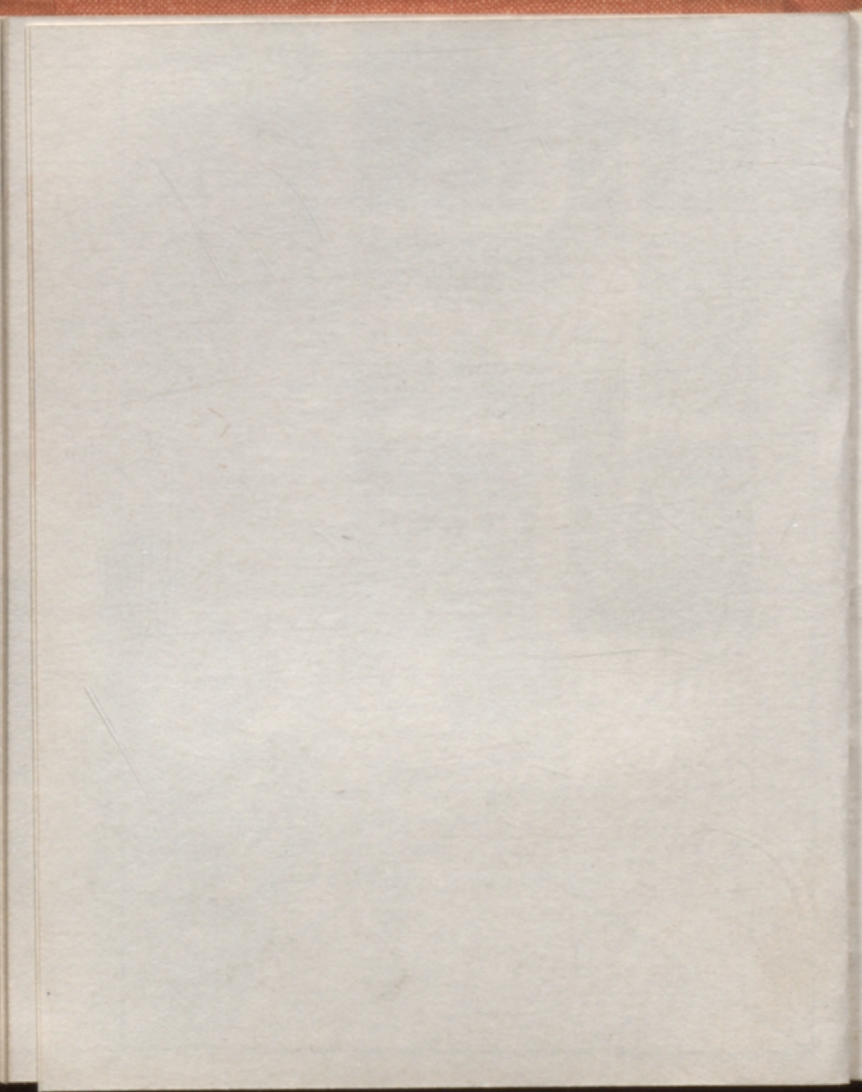
TRESĀ VĒSTULE

Pēr, atkal tu raksti
Pēc desmit klusuma gadiem,
Atkal mani pie sevis sauc:
«Solveiga, brauc!
Bet, ja tavs kuģis gājis jau bojā,
Kājām tad nāc!
Staru tiltu pār jūru tev ceļšu,
Zvaigzni pie zvaigznes kā akmeņus velšu.»

Bet kāpēc pats
Veltīgi gaidīt man liec?
Tukšās cerībās sagruzd un izplēn
Nez kurais riets . . .
Rudeņi nogrimst dubļos,
Plaukst jauni pavasari,
Tikai tu manas durvis
Vienmēr vēl neatdari.

Katru dienu tavu istabu posu,
Klāju galdautu baltu,
Liku māla krūzi
Ar dzeltenām puķēm uz galda.

Tavu Solveigu, Pēr,
Daudzi par muļķi dēvē,
Simts tēvadēlu
Viņa palaida vējā,
Gaidot uz tevi . . .
Un tagad neviens vairs nenāk,
Visi atrada sievas
Un laimīgi noenkurojās.
Tikai tu vēl, pievēris plakstus,
Savai tālajai zvaigznei
Vēstules raksti . . .

Es sēžu savā priežkoku istabā viena
Un mezglu pie mezgla sienu
Tāpat kā senāk.
Darba man pietiek,
Gobelēni jau tagad modē,
Manējos arī
Uz izstādēm ved un slavē,
Un mani par meistari godā.

Kaut pukojas kritiķi dažī
Par pārāk dienišķām krāsām
Un vienkāršu rakstu —
Ļaudis mīl manus darbus.
Tajos es sarunājos ar tevi
Ziemas garajos novakaros.

Nesen pabeidzu vienu —
Tur favās sudraba ābelēs
Zelta āboli briest,
Pūš stabules laimīgi gani
Un meitene balta
Pa staru tiltu
Pie tevis trauc —
Tās ilgas manas.
Pati es nevaru aiziet,
Lai kā mani sauc, —
Audzinu divus puisēļus bārus,
Mirusās māsas bērnus.
Viņiem es nespēju pārkāpt pāri
Un traukt savām ilgām līdzi.
Tagad man vairāk raižu,
Bet vairāk arīdzan prieka,
Bērnu rociņas maigās
Savās sastrādātajās delnās kad lieku.
Pēr, arī tā ir mīlestība,
Liela un dziļa,
Kas viņai kalpo, tas nepieviļas,
Un laime nesākas tur,
Kur pienākums beidzas . . .

Pēr, steidzies pie manis, steidzies,
Es iešu ar bērniem tev pretī!
Arī tu viņu baltās galviņas iemīlēsi,

Jo, savām trakulībām par spīti,
Lai pns un labsirdīgs esi.

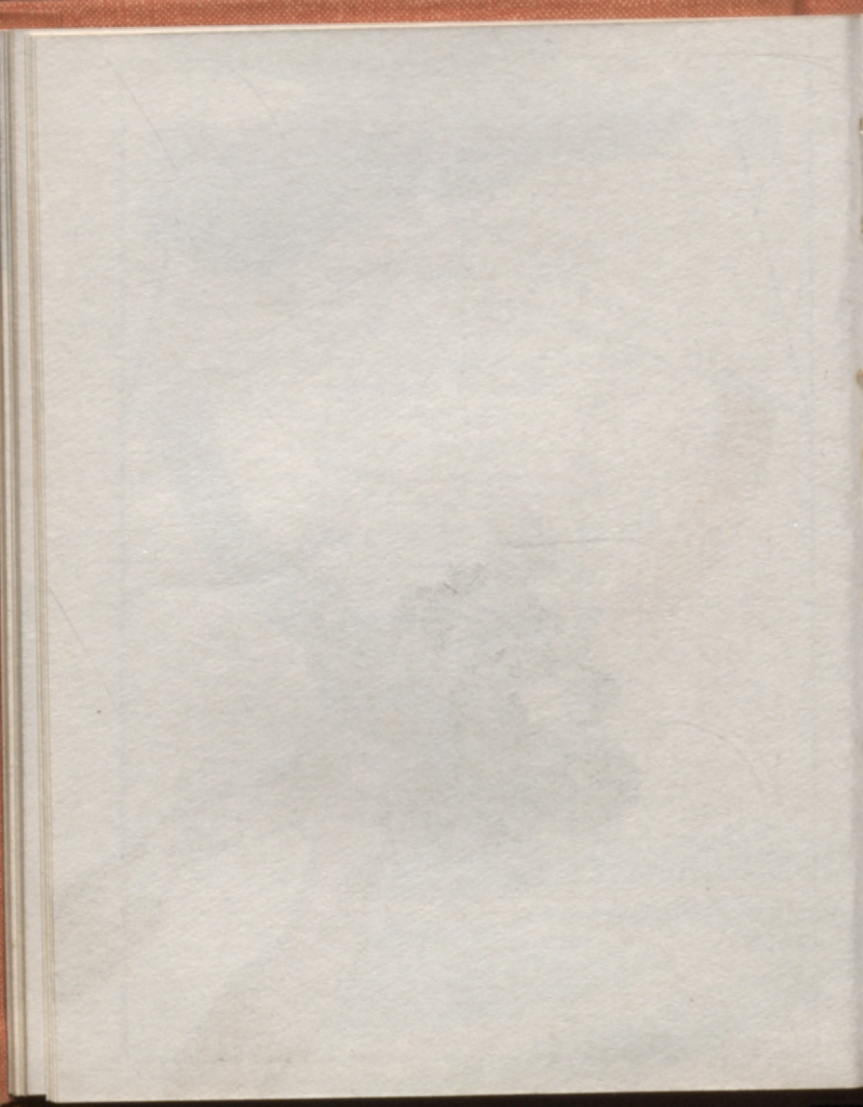
Ai, ja tu zinātu,
Cik vasarā skaisti
Šīs galviņas plavā zied!
Un tad es jūtu:
Bērns ir visskaistākais zemes zieds.
Taču ar viņiem uz rokām
Pie tevis es nevaru iet;
Saproti pats — bērni nevar dzīvot gaisa pilīs,
Viņiem vajadzīgs kaut kas drošāks.

Bet, ja mani vēl mīli,
Steidzies pie mums —
Pāri kalniem un lejām,
Cauri purviem un mežiem,
Šeit tevi gaida jau gadu gadiem
Zem ziemeļu padebešiem.

TRESĀ VĒSTULE

Solveiga mana,
Ilgi un tālu
Aiz dienu un mēnešu lejām,
Aiz gadu kraujām un kalniem
Manas ilgas kas gani
Zālainās ganībās
Biklas un straujas
Kā avis un briežus
Un kas viņas dzirdi
Pie avota dzidra
Ar savu sirdi,
Tu, kas ik mirkli
Gaidi vēl mani,
Kādēļ Tu domās sev jautā:
«Kas ir tas meistars,
Kas tā par roku,
Debesu velvē kas uzvelk —
Kā spožu skrējieni beidzis
Ērglis uz klints —
Varavīksnes loku?»

Es tas, Solveiga, esmu,
Es —
Tavs slinkais Pērs Gints.
Starp upju krastiem
Gaidu es Tevi,
Bet Tu neredzi mani,
Kaut manas ilgas,
Biklas un straujas,
Kā avis un briežus
Tu sargā un gani.

Un tad es paceļu gaisos
Uz saviem pleciem un rokām
Manas brīnišķās māsas,
Septiņas skaitā,
Un visas tās —
Varavīksnes krāsas.
Un tad viņas sauc:
— Solveiga, nāc!
Solveiga, brauc! —

Taisni tai krastā,
Kur varavīksne blāv
Kā ērgļa spārni pie klints,
Gadiem ilgi tur stāv,

Gadiem ilgi tur gaida
Tevi, tik Tevi
Tavs slinkais Pērs Gints.
Bet Tu nenāc —
Tu nebrauc —
Varavīksne dziest.
Saule tik karsta? Ak, nē jau —
Lietus sāk acīs man riest.

Un tad Tu, liekas man, jautā:
— Kas ir tas meistars
Un roka, kas glezno
Bezgala skumjo un grezno
Vakara blāzmu? —
Dziestošo vakara blāzmu,
Kuru Tu vēro un sēro.
Es esmu tas meistars
Un rādu Tev,
Kur es vakaros mītu, —
Blāzmas dziestošo staru
Gaistošos akvareļos
Es ik vakaru krītu
Pie kājām Tev ceļos.

Nu Tu zini, kur mītu, —
Nāc!
Nāc, Solveiga mana,
Caur nakti ar rītu!

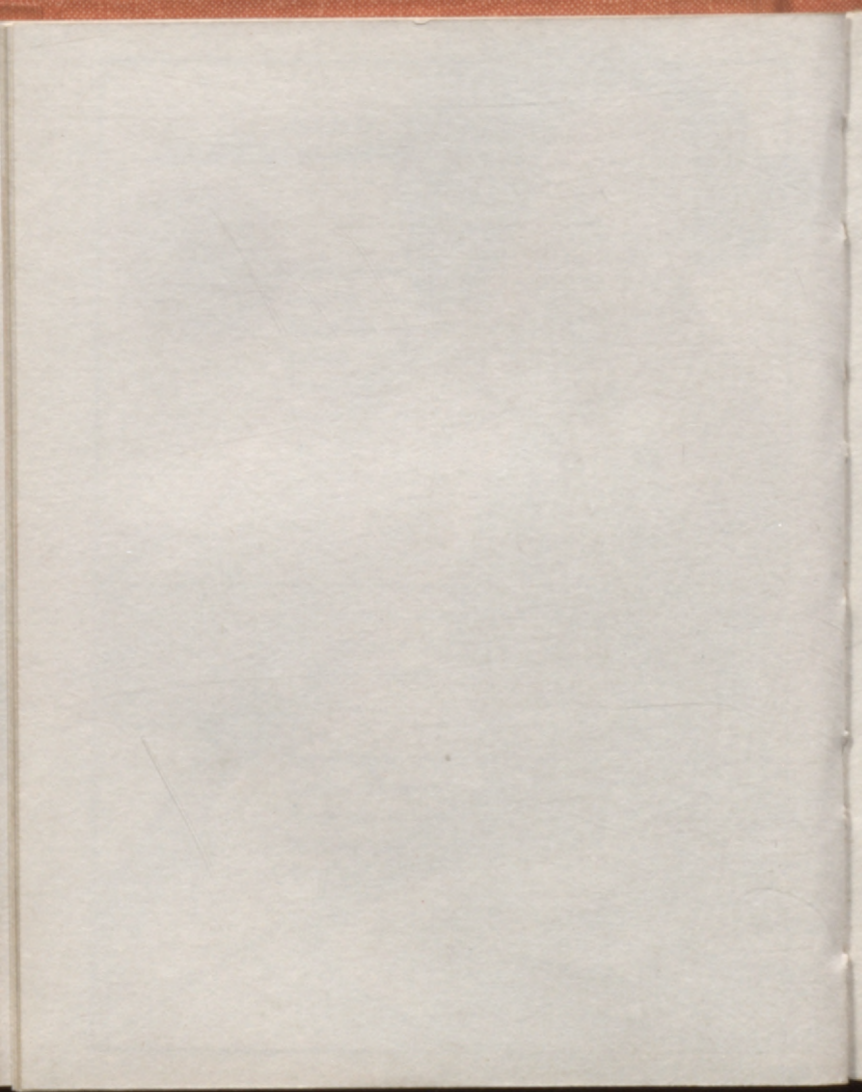
CETURTĀ VĒSTULE

Pēdējās bērza lapas
Domīgi dubļos krīt,
Rakstītās kamanās pagalmā
Ziema var iebraukt jau rīt...
Tavai vēstulei pāri
Dreboši mijkrēšļa pirksti slīd...

Sveiks, mans vienīgais,
Neaizmirstamais, neatsaucamais
Pēr!
Gadu tālumos zudušais,
Kādreiz brāzmaini pāri man plūdušais,
Tu, kura sveiciens man rūtīs
Ar bezgala skumjo un grezno
Vakara blāzmu
Lāsmo.

Kopš tavas pēdējās vēstules
Reižu divdesmit gājputni
Šurp no Nīlupes niedrājiem skrējuši...
Nozied pie namdurvīm cerīgi zilie,
Tevi neredzējuši.

Samierinājos, pieradu,
Darbā un rūpēs par bērniem
Sirdsmieru guvu.
Tu manā rāmajā dzīvītē
Biji tāls vasaras negaišs,
Kas pamalē plaiksnī
Un nekad nenāk tuvāk.

Tālab vēstuli tavu
Ilgi es neatplēsu,
Baidījos skaidrajā ūdenī
Dūņas uzvandīt.
Atkal gaidās degt,
Atkal kā jaunības dienās
Baltu galdautu segt...

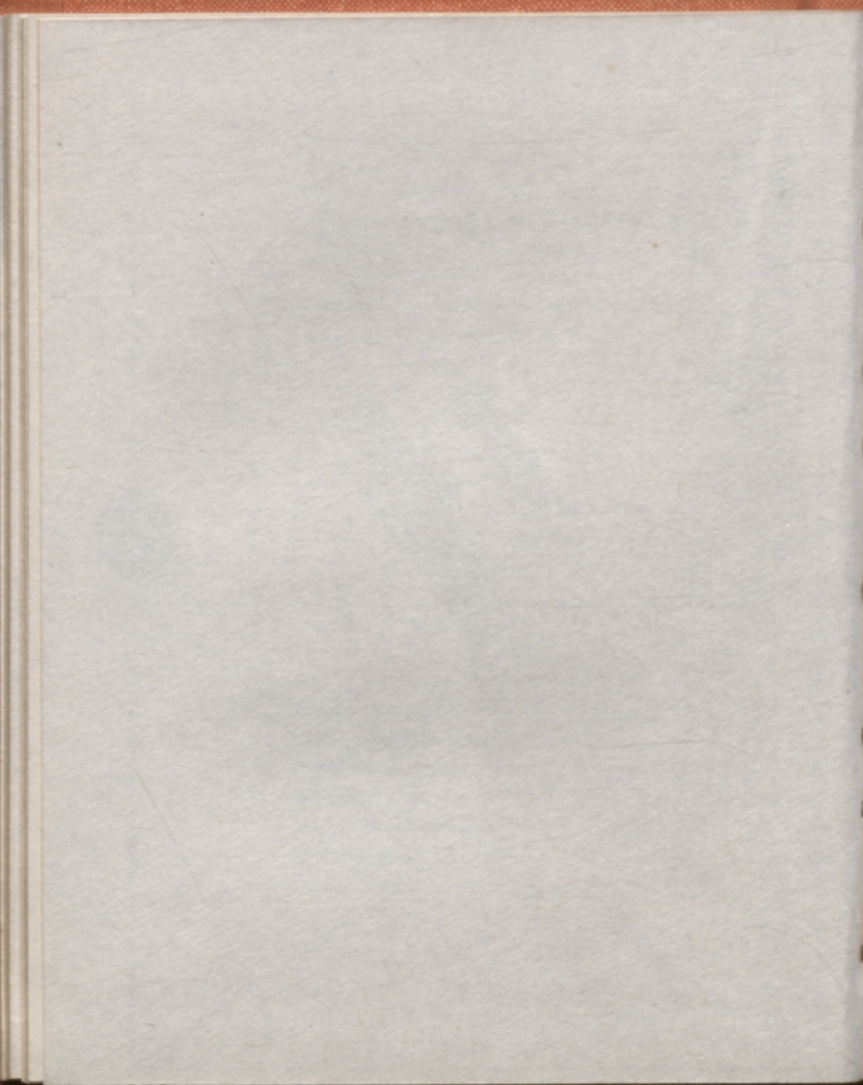
Pēr,
Man tas vairs nepieder,
Garām ir laiks,
Kad uz brīnumu dvēsele cer.

Tagad es, lielās gaismas
Smēlēja sīkā,
Redzu jau ceļagalu —
Tepat netālu
Aiz mākoņu pakalna sarkanīgā...

Dēli ir izskoloti —
Viens par aktieri,
Otrs par tiesnesi strādā —,
Nav vairs jāaprūpē un jāapgādā.
Sēžu priekšoka istabā viena
Un atmiņu rakstus sienu.
Sajā putnēnu pamestā ligzdā
Mani vairs tikai ieradums tur.
Un atkal tu sauc:
Solveiga, nāc!
Solveiga, brauc!
Bet kā lai es, veca sieva,
Ceļos un eju kaut kur
Uz svešām upēm, uz krastiem svešiem,
Projām no saviem mežiem
Un ziemeļu padebešiem?

Un, ja es atnāktu kādu rītu,
Tu tik un tā mani nepazītu.
Sen manu vaigu dārzos
Ābeļu baltsārtums noziedējis,
Laiks gaišajos matos
Sirmuma pelēko sēklu sējis,
Mugura līka,
Soļi nav spārnoti vairs,
Bet nevarīgi un sīki.
Saproti pats — kā tāda tavas durvis lai ver?

Garām ir laiks,
Kad uz brīnumu dvēsele cer.

Beļ, kad atpakaļ paskatos, Pēr,
Laimīgs un bagāts bijis mans mūžs
Svētā trīsvienībā —
Darbā, bērnos un mīlestībā.
Tālab tev pateikties gribu,
Mans neaizsniedzamais,
Mans neatsaucamais.
Tu nesamainīji mīlestību
Preč tīru kreklu
Un siltām čībām.
Kas zina, ja mani klausījis būtu
Un pametis savas mākoņu pilis
Un staru tiltus,
Mums varbūt pietrūktu dvēseles spēka
Un ilgotā laime
Par duļķainu pīdīķi kļūtu —
Tāpat kā draudzenēm manām,
Kuru mīlošie vīri
Tik kāri svešās ganībās ganās.

Cik labi, ka dzīvē paliek
Kaut kas neaizsniedzams un nepiepildīts!
Tā ir mūžīgā uguns,
Pie kuras dvēseli sildīt.

Man liekas, ir pasacīts viss,
Lai beidzot nāk miers un klusums.
Neskumsti, Pēr,
Garām ir laiks, kad uz brīnumu dvēsele cer.
Drīz, pavisam drīz
Debesu ābelēm ziedi sāks krist.

PEĒJĀ VĒSTULE

Solveiga mana,
Dzirdi un jūti,
Varbūt es Tev rakstu
Pēdējoreiz,
Jo Tu neatbildi —
No Tevis ne vēsts.
Var būt, ka Tavs vārds
No dzīvo sarakstiem dzēsts?
Kas to lai zin?
Reiz ar manu bija tāpat,
Tad, kad es sapņotājs biju, —
Kā vējš uz klints
Šūpojos, skrēju
Pār klintīm un jūrām
Līdz kuģiem un burām
Es —
Tavs slinkais Pērs Gints.

Bet nu esmu reāls es kļuvis,
Atkal cilvēka izskatu guvis,
Slavu un mantu.
Arī gudrībās cenšos,

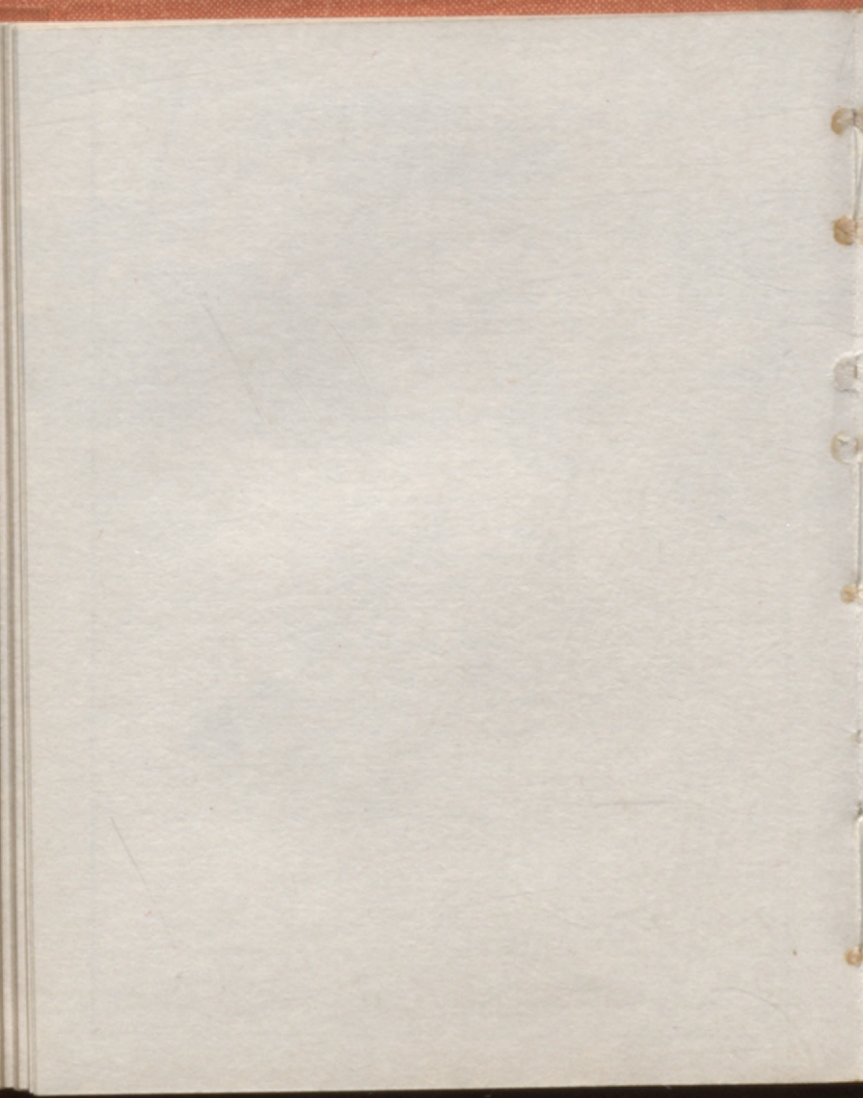
Pieberu galvu graudiem kā klēti —
Pušķinu lasu.
Ibsenu. Gēti.
Pat Kantu.
Mijkrēšļa stundās es raugos
Savā pils logā
Un domās noglāstu Tevi
Ar ziedu zilu, ar zeltītu vārpu.

O, ja Tu zinātu,
Cik daudz man vārpu un ziedu,
Tevis tik trūkst!
O, ja Tu zinātu,
Cik daudz man mežu un lauku
Un dzīrēm kristāla trauku,
Ko pacienāt Tevi un sevi
Ar bezgala priekul

Katru dienu es lieku
Simt straujākiem zirgiem,
Simt brašākiem kalpiem
Braukt pāri kaut Alpiem
Uz pasaules tirgiem
Un nopirkt tur visu,
Kas patikt var Tev.

Tik Tavis

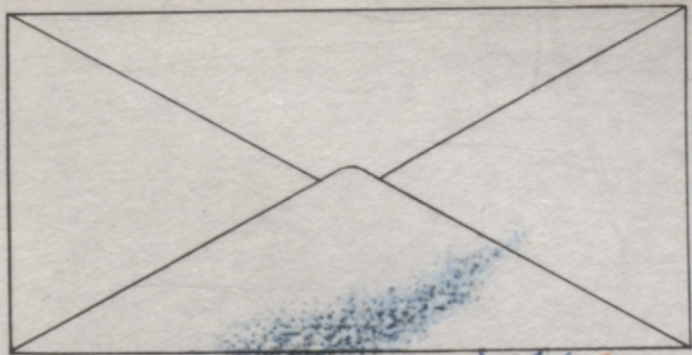
Beļ sev?
Man nevajag vairāk nenieka,
Tik Tevis.
Pils logiem gan visiem
Ir izbirušas rūtis,
Bez pamatiem grūst
Arī stāļi un kūtis,
Beļ saule logos iespīd tāpat,
Un lietus aiz logiem
Šalko tāpat.

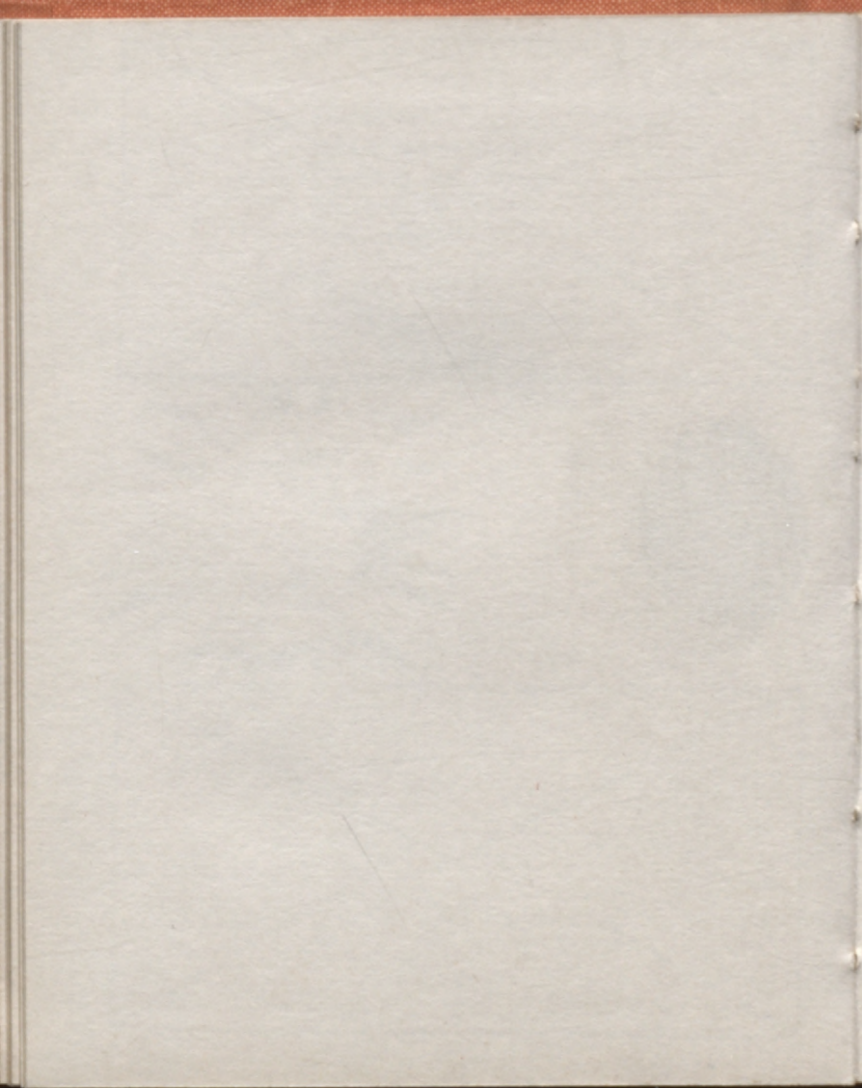
Vajās brīžos,
Gaidīdams Tevi,
Es rotaļājos ar sīpolu,
Es viņu lobu un lobu.
Viņš ir liels kā mēness,
Kā globuss.

Un tad es meklēju, pētu —
Kur tad es esmu,
Kur mana pils
Un kas tad es esmu?
Apkārt, visapkārt man šalc
Mūžības okeāns zils.
Dziļāk tad sīpolu lobu,
Līdz samitro acis.

Kodola nav —
Jā, kas tad es esmu?
Varbūt to Tev pateiks,
Kad būšu es miris,
Mans kapuracis?

Drīzi vai miršu?
Vai rakstu Tev pēdējoreiz?

SATURS

Ārija Elksne. Solveiga un Pērs	5
Ārija Elksne. Pirmā vēstule	9
Jānis Grots. Pirmā vēstule	14
Ārija Elksne. Otrā vēstule	20
Jānis Grots. Otrā vēstule	27
Ārija Elksne. Trešā vēstule	32
Jānis Grots. Trešā vēstule	38
Ārija Elksne. Ceturtā vēstule	44
Jānis Grots. Pēdējā vēstule	53

Ария Яновна Элксне
Янис Янович Грот

ПИСЬМА К ДАЛЕКОЙ ЗВЕЗДЕ

На латышском языке
Издательство «Лиесма»
Рига 1978
Художник Г. Клява

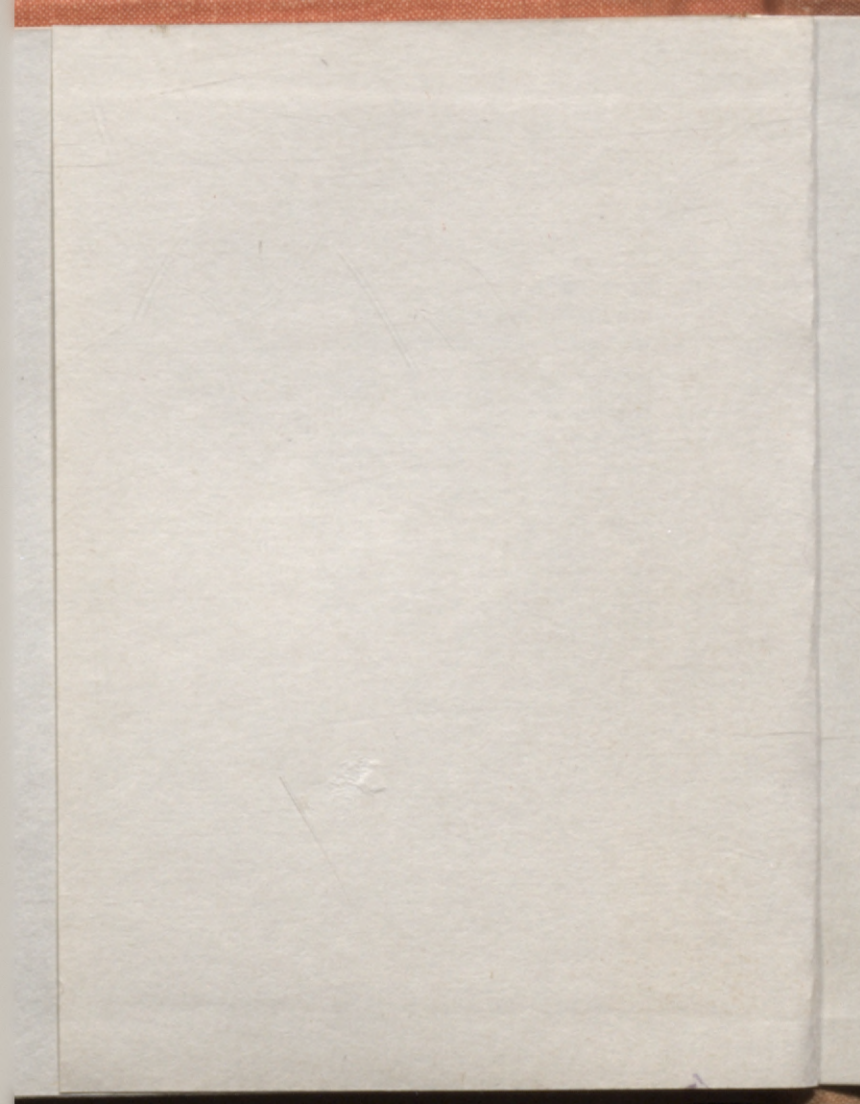
ИБ № 1580

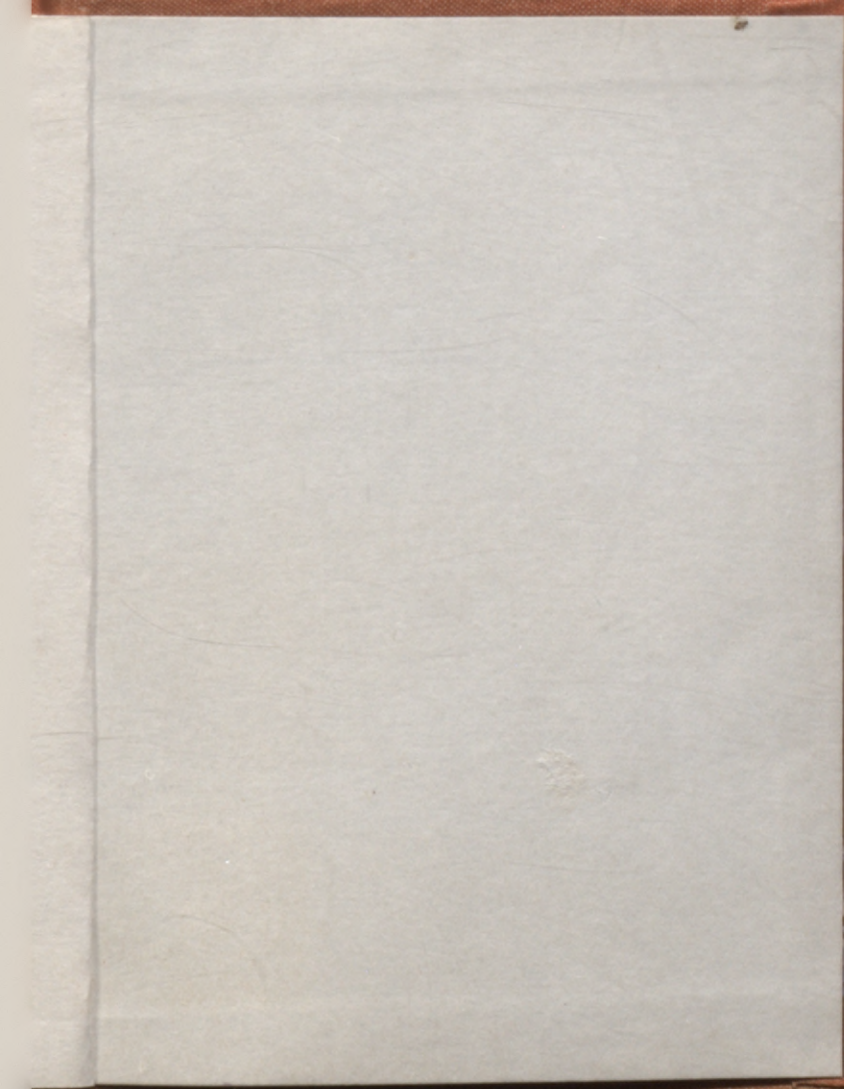
Ārija Elksne, Jānis Grots

VĒSTULES TĀLAJAI ZVAIGZNEI

Redaktors H. Gāliņš. Māksl. redaktors
A. Lipins. Tehn. redaktore I. Klotiņa.
Korektore B. Vārpa.

Nodota salikšanai 1977. g. 19. septembrī.
Parakstlīta iespiešanai 1978. g. 6. janvārī.
Ofseta papīrs 120 g, formāts 60×90/32.
2 fiz. iespiedl.; 2 uzsk. iespiedl.; 1, 55
izdevn. l. Metiens 33 000 eks. JT 05005.
Maksā 60 kap. Izdevniecība «Liesma»
Rīgā, Padomju bulv. 24. Izdevn.
Nr. 105/28951-J-2619. Iespiesta Latvijas
PSR Ministru Padomes Valsts izdevnie-
cību, poligrāfijas un grāmatu tirdzniecības
lietu komitejas Rīgas Paraugtipogrāfijā
Rīgā, Vienības gatvē 11. Pa-
sūt. Nr. 391.

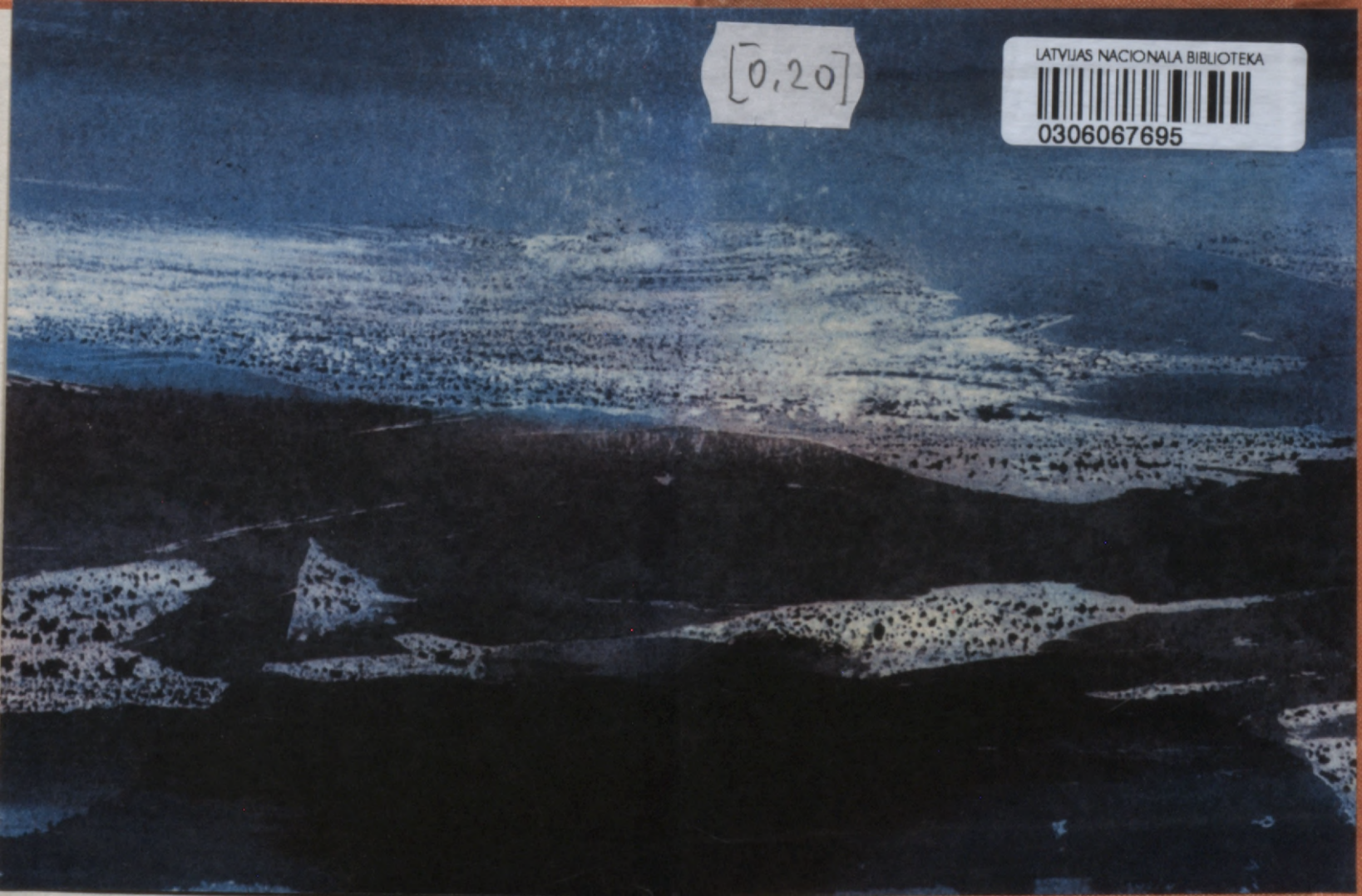

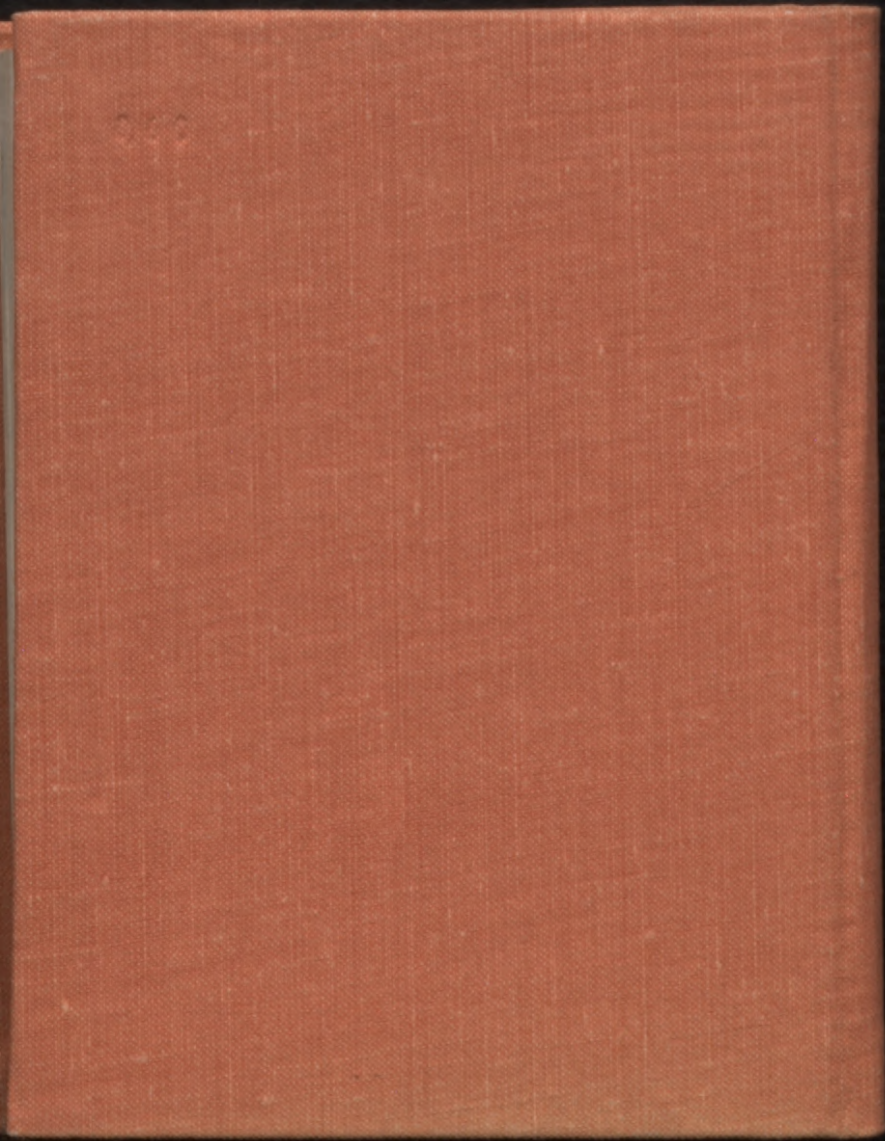
[0,20]

LATVIJAS NACIONĀLA BIBLIOTEKA

0306067695

60 kap.

